

SPRAWY CYWILNE

Czy jest w Sądzie dostępny formularz wniosku o podział majątku ?

Nie ma, wnioski o podział majątku należy sporządzić na karcie formatu A4 w dwóch egzemplarzach, należy podać imię i nazwisko wnioskodawcy wraz z adresem zamieszkania i PESEL, imię i nazwisko uczestnika wraz z adresem zamieszkania. Należy wymienić wszystkie składniki majątku dorobkowego byłych małżonków wraz z określeniem ich wartości oraz propozycją sposobu ich podziału między uczestników postępowania. Do niniejszego wniosku należy dołączyć odpis wyroku rozwodowego lub wyroku o separacji z adnotacją o prawomocności, dokumenty potwierdzające własność byłych małżonków do przedmiotów zgłoszonych do podziału oraz dokumenty na poparcie dowodów powołanych we wniosku w 2 egzemplarzach.

Czy przy założeniu sprawy o stwierdzenie nabycia spadku ponoszę dodatkowe koszty?

Jeśli od chwili dowiedzenia się przez spadkobiercę o śmierci spadkodawcy nie upłynęło 6 miesięcy do dnia rozprawy, na rozprawie składa się oświadczenie o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, od którego pobiera się opłatę w kwocie 50 zł (w znaczku sądowym) od każdej z osób, która je składa.

Jakie dokumenty należy złożyć do sprawy o stwierdzenie nabycia spadku?

- odpisy (kserokopie) wniosku (należy złożyć oryginał wniosku dla sądu i taką liczbę odpisów wniosku, ilu wskazano uczestników postępowania)
- oryginał skróconego aktu zgonu spadkodawcy
- skrócony odpis aktu małżeństwa zmarłego
- skrócone odpisy aktów urodzenia spadkobierców, zaś w przypadku osób, które zmieniły nazwisko także skrócone odpisy aktów małżeństwa lub odpis decyzji administracyjnej o zmianie nazwiska
- oryginał testamentu i taka liczba odpisów (kserokopii) testamentu, ilu wskazano uczestników postępowania
- dowód uiszczenia opłaty 50 zł (w postaci znaczka sądowego lub dowodu uiszczenia opłaty w kasie lub przelewem na rachunek sądu).

Ile kosztuje założenie sprawy o stwierdzenie nabycia spadku?

Założenie sprawy o stwierdzenie nabycia spadku kosztuje 50 zł po jednej zmarłej osobie.

Zmarła moja matka, pozostawiła testament notarialny, w którym do całości spadku powołała mnie jako swoją córkę, żyje mój ojciec i brat. Czy ja we wniosku o stwierdzenie nabycia spadku muszę wskazać dane mojego ojca i brata ?

Tak, we wniosku muszą być wskazane wszystkie osoby, które dziedziczyłyby gdyby testamentu nie było.

Zmarła moja matka, do jakiego sądu mam złożyć wniosek o stwierdzenie nabycia spadku?

Sądem właściwym do rozpoznania wniosku o stwierdzenie nabycia spadku jest Sąd ostatniego miejsca zamieszkania osoby zmarłej (od 1 marca 2009 r. istnieje możliwość poświadczenia dziedziczenia przed notariuszem).

Zmarł mój ojciec, pozostawił testament notarialny, w którym do całości spadku powołał mnie. Czy ja muszę złożyć sprawę o stwierdzenie nabycia spadku po moim ojcu?

Złożenie wniosku o stwierdzenie nabycia spadku nie jest obowiązkowe. Jeżeli jednak spadkobiercy chcą uregulować sytuację prawną, niezbędne jest złożenie wniosku o stwierdzenie nabycia do sądu lub sporządzenie aktu poświadczenia dziedziczenia przez notariusza.

Ile wynosi opłata za sprawę o dział spadku?

Opłata za sprawę wynosi 500 zł, a jeśli jest to zgodny wniosek stron to wynosi ona 300 zł. Opłata ta dotyczy sytuacji, w której wniosek dotyczy działu spadku po jednym spadkodawcy.

Ile wynosi opłata od wniosku o podział majątku?

Opłata stała od wniosku wynosi 1.000 zł, w przypadku zgodnego wniosku o podział majątku opłata ta wynosi 300 zł.

Czy tytuł wykonawczy (nakaz zapłaty zaopatrzonej w klauzulę wykonalności) wysła się z urzędu do strony powodowej?

Nie. Strona powodowa w celu uzyskania klauzuli wykonalności winna do sądu złożyć wniosek o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty.

Czy są w sądzie dostępne formularze do założenia sprawy o dział spadku?

Nie ma, wniosek o dział spadku należy sporządzić samodzielnie na karcie formatu A4, należy podać imię i nazwisko wnioskodawcy oraz dokładny adres do korespondencji i PESEL, imię i nazwisko uczestników postępowania wraz z adresami. Uczestnikami postępowania są wszyscy spadkobiercy zmarłego niezależnie od tego, czy są zainteresowani otrzymaniem czegokolwiek ze spadku, czy też nie. Należy wymienić wszystkie składniki, które wchodzi w skład masy spadkowej po zmarłym z jednoczesnym podaniem ich wartości oraz proponowanym sposobem podziału poszczególnych składników masy spadkowej na rzecz poszczególnych spadkobierców.

Czy sprawę o dział spadku przeprowadza się tylko przed Sądem?

Sprawę o dział spadku można przeprowadzić przed notariuszem lub sądem. U notariusza możliwe jest zawarcie umowy o dział spadku, jeżeli spadkobiercy są zgodni co do sposobu działu. Sądem właściwym do rozpoznania takiego wniosku jest sąd spadku, a zatem sąd ostatniego miejsca zamieszkania spadkodawcy, a jeżeli jego miejsca zamieszkania w Polsce nie da się ustalić, sąd miejsca, w którym znajduje się

majątek spadkowy lub jego część; w braku powyższych podstaw sądem spadku jest sąd rejonowy dla m. st. Warszawy.

Dzisiaj miałam rozprawę o stwierdzenie nabycia spadku po mojej matce. Na rozprawie zostało ogłoszone postanowienie, kiedy mogę odebrać odpis niniejszego postanowienia?

Odpis postanowienia może zostać wydany ~~odbiera się~~ po jego uprawomocnieniu tj. po 21 dniach licząc od dnia ogłoszenia postanowienia, o ile nie został złożony wniosek o sporządzenie uzasadnienia oraz nie została złożona apelacja. W celu otrzymania odpisu prawomocnego postanowienia konieczne jest złożenie wniosku wraz z opłatą kancelaryjną w wysokości 6 zł za każdą stronę odpisu postanowienia.

Ile kosztuje wydanie odpisu postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku?

Jeden odpis postanowienia kosztuje 6 zł (za jedną stronę orzeczenia).

Jak złożyć wniosek o zniesienie współwłasności?

Wniosek o zniesienie współwłasności należy złożyć w ilości odpowiadającej ilości uczestników postępowania (plus jeden egzemplarz dla Sądu) na karcie formatu A4, należy podać imię i nazwisko wnioskodawcy wraz z adresem zamieszkania i PESEL oraz imię i nazwisko uczestników (którymi muszą być wszyscy współwłaściciele rzeczy i osoby posiadające na tej rzeczy prawa rzeczowe lub osobiste) wraz z adresem zamieszkania. Do wniosku należy dołączyć aktualny odpis z księgi wieczystej lub inne dokumenty poświadczające prawo własności. Opłata za sprawę wynosi 1.000 zł, a jeśli jest to zgodny wniosek wszystkich uczestników – 300 zł.

Czy można składać wniosek o zwolnienie od ponoszenia kosztów sądowych i ustanowienia pełnomocnika z urzędu, gdy składający pozew ma trudną sytuację finansową?

Tak. Należy złożyć w tym wypadku taki wniosek i wraz z nim złożyć oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania – na urzędowym formularzu.

Czy można uzyskać kserokopię z akt sprawy?

Tak, jednak za każdą stronę opłata wynosi 1 zł. Nie sporządza się kserokopii dokumentów zawierających tajemnicę chronioną prawem.

Gdzie składa się wszelkie pisma kierowane do Sądu?

Pisma można składać w Biurze Podawczym Sądu lub nadać w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii listem poleconym, data nadania przesyłki jest równoznaczna z datą złożenia go w Sądzie.

W ilu egzemplarzach należy składać: pozwy, wnioski, pisma procesowe?

Ogólnie wszelkie pisma składane do Sądu składa się w tylu egzemplarzach ile występuje stron w postępowaniu plus jeden egzemplarz do akt sprawy dla Sądu. Odpowiednia ilość dotyczy również załączników dołączonych do pism.

Jakie są opłaty związane z wydaniem odpisu prawomocnego wyroku?

W tym wypadku opłata jest uzależniona od ilości stron wyroku – opłata za jedną stronę odpisu wynosi 6 zł (każda rozpoczęta strona liczy się jako stronę).

Jaka jest obowiązująca forma wniesienia pozwu, wniosku, sprzeciwu, zarzutów sprzeciwu od wyroku zaocznego, apelacji?

Jeżeli przepis szczególny tak stanowi (np. w postępowaniu uproszczonym – zwłaszcza sprawy o zapłatę należności z umów do kwoty 10.000 zł) pozew, odpowiedź na pozew, sprzeciw od wyroku zaocznego i pismo zawierające wnioski dowodowe powinny być złożone na urzędowych formularzach dostępnych nieodpłatnie w Sądzie. Inne pisma nie mają stworzonych wzorów w postaci urzędowych formularzy.

W innych sprawach wystarcza zachowanie formy pisemnej pisma procesowego, przy czym niezbędne jest, aby pismo takie zawierało poza wskazaniem stron dokładnie określone żądanie i jego uzasadnienie.

Jaka jest opłata od eksmisji?

Od pozwu o eksmisję (opróżnienie lokalu mieszkalnego lub lokalu o innym przeznaczeniu) pobierana jest opłata stała w wysokości 200 zł. Od pozwu o wydanie nieruchomości pobiera się opłatę 5% wartości przedmiotu sporu (trzymiesięczny czynsz najmu lub dzierżawy nieruchomości).

Czy odpis wyroku dostaje się z urzędu?

Nie, podanie o odpis wyroku, bądź postanowienia należy złożyć wniosek w Sądzie, osobiście lub pocztą. Opłata od odpisu wyroku, postanowienia wynosi 6 zł (za każdą stronę orzeczenia). Do przymusowego wykonania kwalifikuje się jedynie wyrok prawomocny lub natychmiast wykonalny. Wyrok jest prawomocny po upływie terminu do wniesienia apelacji, a zatem po upływie 21 dni od jego ogłoszenia, a jeśli wyrok podlega doręczeniu z urzędu (osobom pozbawionym wolności) po upływie 21 dni od jego doręczenia. Przed upływem tych terminów możliwe jest wydanie jedynie odpisu orzeczenia z adnotacją o nieprawomocności.

Z urzędu doręcza się stronom wyroki zaoczne oraz postanowienia wydane na posiedzeniu niejawnym. Orzeczenie te są prawomocne po upływie terminu do ich zaskarżenia zgodnie z informacją zawartą w piśmie z sądu; Najczęściej jest to okres 7-dniowy.

Ile wynosi opłata od wniosku o uzasadnienie wyroku?

Za wniosek o uzasadnienie wyroku nie pobiera się opłaty.

Jak uiszczać opłaty sądowe?

Opłaty sądowe uiszcza się bądź w znaczkach opłaty sądowej, naklejonymi na piśmie skierowanym do Sądu (nie wolno ich przekreślać, ani po nich pisać, maksymalnie 1.500 zł), bądź na konto sądu ze wskazaniem, jakiej sprawy opłata dotyczy (przez podanie nazwy sądu, sygnatury sprawy, nazwisk stron, jeżeli opłata wnoszona jest przed nadaniem sprawie sygnatury należy w jej miejsce wskazać nazwę wydziału, do którego sprawa zostanie wniesiona).

Jak wnosi się skargę na czynności komornika i jaka jest opłata za sprawę?

Skargę na czynności komornika wnosi się w terminie 7 dni od daty dokonania tej czynności przez komornika lub otrzymania od komornika zawiadomienia o podjęciu czynności. Sądem właściwym do rozpoznania skargi jest Sąd Rejonowy, przy którym działa komornik. Jeżeli do prowadzenia egzekucji został wybrany komornik poza właściwością ogólną, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad. Skargę wnosi się w takiej ilości egzemplarzy ile jest stron postępowania tj. wierzycieli, dłużników i komornika. W skardze należy wymienić wszystkich wierzycieli i dłużników wraz z ich adresami oraz sygnaturę akt komorniczych, których skarga dotyczy z imiennym wskazaniem komornika prowadzącego postępowanie, a także dokładnie wskazać zaskarżaną czynność (poprzez podanie jej daty i przedmiotu) oraz wnieść o jej zmianę lub uchylenie. Opłata za skargę wynosi 100 zł.

SPRAWY RODZINNE

Jaki jest najniższy wiek do zawarcia małżeństwa?

Małżeństwo może zawrzeć osoba, która ukończyła 18 lat. Sąd opiekuńczy z ważnych powodów może zezwolić na zawarcie małżeństwa kobiecie, która ukończyła 16 lat a z okoliczności wynika, że zawarcie tego małżeństwa będzie zgodne z dobrem założonej rodziny (np. ciąża). Dokumenty potrzebne do uzyskania zgody na zawarcie związku małżeńskiego: wniosek w dwóch egzemplarzach, odpisy aktów urodzenia stron, zaświadczenie lekarskie (o ciąży), opłata w wysokości 100 zł.

Kiedy można wnosić o ustalenie rozdzielności majątkowej podczas trwania małżeństwa?

Z ważnych powodów (np. małżonkowie nie mieszkają z sobą, albo mieszkają z sobą a prowadzą oddzielne gospodarstwo, jeden z małżonków nie przyczynia się do utrzymania domu i zaciąga długi na swoje potrzeby) każdy z małżonków podczas trwania małżeństwa może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej.

Należy złożyć pozew w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach wraz z załącznikami. Wymagane załączniki: odpis aktu małżeństwa, zaświadczenie o dochodach powódki bądź powoda, opłata stała w wysokości 200 zł.

Do jakiego wieku dzieci mogą żądać alimentów od rodziców?

Górny wiek, do którego dzieci mogą żądać alimentów od rodziców nie jest określony – zgodnie z obowiązującymi przepisami rodzice są zobowiązani do łżenia na dzieci do momentu, w którym będą się mogły samodzielnie utrzymać (można przyjąć, że jest to okres po zakończeniu szkoły średniej lub wyższej) - jednak to zawsze sąd indywidualnie decyduje o przyznaniu alimentów.

Jakie czynność należy podjąć, aby uzyskać alimenty?

Jeżeli osoba zobowiązana do utrzymania drugiej osoby, nie chce wykonać tego obowiązku dobrowolnie, należy wnieść sprawę do Sądu Rejonowego właściwego według miejsca zamieszkania uprawnionego lub obowiązanego. Sprawę wnosi się poprzez złożenie pozwu (w dwóch egzemplarzach), w którym należy podać następujące dane oraz dołączyć dokumenty:

- imię, nazwisko i dokładny adres powoda oraz jego numer PESEL, czyli osoby domagającej się alimentów;
- imię, nazwisko i dokładny adres pozwanego, czyli osoby, od której domagamy się alimentów;
- odpis zupełny aktu urodzenia w przypadku żądania alimentów na dziecko;
- zaświadczenie o zarobkach/dochodach;
- wysokość żądanej kwoty wraz z uzasadnieniem, tzn. wskazać potrzeby powoda oraz
- możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego;

W pozwie należy wskazać konkretną datę, z jaką mają być zasądzone alimenty oraz jaka ma być forma ich płatności (np. na konto, czy do rąk własnych).

Jeżeli powodem jest małoletnie dziecko, przed sądem reprezentuje je przedstawiciel ustawowy (ten z rodziców, który opiekuje się dzieckiem).

Jeżeli alimentów żąda dziecko, które nie pochodzi z małżeństwa należy dołączyć odpis zupełny aktu urodzenia, a jeżeli małżonek lub były małżonek – odpowiednio odpis aktu małżeństwa lub orzeczenia rozvodu.

Zaprzeczenie ojcostwa:

Mąż matki wytacza powództwo przeciwko dziecku i matce, a jeżeli matka nie żyje - przeciwko dziecku, w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o urodzeniu dziecka przez żonę, nie później jednak niż do osiągnięcia przez dziecko pełnoletności. Matka wytacza powództwo przeciwko mężowi i dziecku, a jeżeli mąż nie żyje – przeciwko dziecku, w ciągu 6 miesięcy od urodzenia dziecka.

Dziecko po dojściu do pełnoletności wytacza powództwo przeciwko mężowi swojej matki i matce, a jeżeli matka nie żyje przeciwko jej mężowi, nie później jednak niż w ciągu 3 lat od osiągnięcia pełnoletności.

UWAGA

Niedopuszczalne jest zaprzeczenie ojcostwa po śmierci dziecka. Zaprzeczenie ojcostwa nie jest dopuszczalne, jeżeli dziecko zostało poczęte w następstwie zabiegu medycznego, na który mąż matki wyraził zgodę.

Dokumenty konieczne do złożenia wniosku o zaprzeczenie ojcostwa:

- pozew (dwa egzemplarze)
- odpis aktu urodzenia dziecka w pełnym wypisie
- zaświadczenie o zarobkach
- odpis aktu małżeństwa w pełnym wypisie

Opłata stała od pozwu wynosi 200 zł.

Ustalenie ojcostwa:

Jeżeli nie zachodzi domniemanie, że ojcem dziecka jest mąż jego matki, albo gdy domniemanie takie zostało obalone, ustalenia ojcostwa może w drodze powództwa domagać się:

Dziecko – wytaczając powództwo przeciwko domniemanemu ojcu, a gdy ten nie żyje – przeciwko kuratorowi ustanowionemu przez sąd opiekuńczy.

Domniemany ojciec – wytaczając powództwo przeciwko dziecku i matce, a gdy matka nie żyje – przeciwko dziecku.

Matka wytacza powództwo przeciwko domniemanemu ojcu.

UWAGA

Powództwo o ustalenie ojcostwa można wytoczyć w każdym czasie. Strona występująca z pozwem jest zwolniona od kosztów sądowych z mocy ustawy.

Wymagane dokumenty: pozew (dwa egzemplarze), odpis aktu urodzenia dziecka (zupełny), zaświadczenie o zarobkach.

Jak odrzucić spadek w imieniu małoletniego?

Należy złożyć wniosek do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich sądu właściwego z miejsca zamieszkania małoletniego. Wniosek należy złożyć w dwóch egzemplarzach, powinien on zawierać dane wnioskodawcy i uczestników, tj. imię, nazwisko, nr PESEL, dokładny adres zamieszkania. Wymagane załączniki: odpis aktu zgonu osoby, po której ma być odrzucony spadek, akt urodzenia małoletniego dziecka, oświadczenie o odrzuceniu spadku (akt notarialny) lub postanowienie sądu rodzica lub opiekuna prawnego małoletniego dziecka, opłata w wysokości 40 zł.

Jakie dokumenty są wymagane aby złożyć wniosek o przysposobienie?

Należy złożyć wniosek w dwóch egzemplarzach wraz z załącznikami:

- odpis aktu urodzenia (zupełny)
- odpis aktu małżeństwa (zupełny)
- zapytanie o karalność
- zaświadczenie o stanie zdrowia
- opinia z ośrodka adopcyjnego
- świadectwo ukończenia szkolenia organizowanego przez Ośrodek Adopcyjny z wyłączeniem kandydatów spokrewnionych albo spowinowaconych z dzieckiem lub sprawujących nad nim rodzinną pieczę zastępczą

Wniosek o przysposobienie jest wolny od opłaty.

W jaki sposób uzyskać zgodę sądu na np. sprzedaż rzeczy należącej do małoletniego?

Należy zwrócić się do sądu do Wydziału Rodzinnego o wydanie zgody na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zakres zarządu majątkiem nieletniego dziecka. Taki wniosek należy sporządzić w dwóch egzemplarzach. We wniosku należy podać dane małoletniego oraz jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna, w tym dokładny adres oraz nr PESEL. Wymagane załączniki: akt urodzenia małoletniego dziecka, dokument poświadczający, iż nieletni jest właścicielem danej rzeczy (odpis postanowienia sądu lub akt notarialny), opłata w wysokości 40 zł.

Jak wnieść pozew o podwyższenie alimentów?

Należy złożyć pozew do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich. W treści pozwu należy zamieścić dane powoda i pozwanego, podając nr PESEL, dokładne adresy zamieszkania. Pozew musi zawierać sygnaturę sprawy, w której alimenty zostały zasądzone. Należy również wskazać wysokość żądanych alimentów oraz od jakiej daty mają być podwyższone. Dokumenty wymagane: pozew wraz z załącznikami (dwa egzemplarze), odpis aktu urodzenia dziecka, zaświadczenie o zarobkach, dokumenty przedstawiające poniesione wydatki związane z utrzymaniem małoletniego.

SPRAWY KARNE

Co oznacza pojęcie oskarżyciela posiłkowego?

Każdy pokrzywdzony przestępstwem lub wykroczeniem może uzyskać prawa strony procesu (składać wnioski dowodowe, zadawać pytania świadkom, odwołać się od wyroku) poprzez złożenie oświadczenia o działaniu w sprawie w charakterze oskarżyciela posiłkowego.

W sprawach karnych takie oświadczenie można złożyć do momentu otwarcia przewodu sądowego - czyli do chwili odczytania aktu oskarżenia. W przypadku sprawy dotyczącej wykroczenia należy takie oświadczenie złożyć w terminie 7 dni od daty otrzymania zawiadomienia z Policji o przesłaniu wniosku o ukaranie do Wydziału Karnego.

Co zrobić, jeśli nie zgadzam się z orzeczeniem Sądu?

Po ogłoszeniu orzeczenia na sali rozpraw Sąd słownie poucza strony o możliwości zaskarżenia orzeczenia. Do każdego orzeczenia sądowego przesłanego listem poleconym dołącza się właściwe pouczenie, zgodnie z którym należy postępować.

Jak uzyskać odpis orzeczenia?

Aby uzyskać odpis orzeczenia należy złożyć pisemny wniosek do Sądu który wydał orzeczenie. Istotne jest ustalenie ile stron obejmuje orzeczenie. Od ilości stron uzależniona jest opłata. Wniosek o odpis orzeczenia może być również wniesiony za pomocą listu poleconego. List taki wysyła się na adres sądu z oznaczeniem odpowiedniego wydziału sądu.

Komu przysługuje prawo wglądu do akt?

Wszystkie strony postępowania tj. oskarżony/obwiniony, obrońca oskarżonego /obwinionego, oskarżyciele posiłkowi, pełnomocnicy oskarżycieli posiłkowych mają prawo zapoznać się z aktami sprawy po uprzednim okazaniu dokumentu tożsamości bądź legitymacji służbowej.

Czy i kiedy można zapoznać się z aktami sprawy?

W każdym stadium postępowania stronom przysługuje prawo wglądu do akt sprawy. Można zwrócić się o odpłatne wydanie kserokopii dokumentów lub o wydanie ich uwierzytelnionych odpisów.

Czy należy stawić się na każde wezwanie Sądu?

Każda osoba wezwana przez Sąd ma obowiązek stawić się we wskazanym czasie i miejscu. Niedopełnienie tego obowiązku może skutkować m.in. nałożeniem kary pieniężnej, przymusowym doprowadzeniem przez Policję lub zatrzymaniem nawet do 48 godz.

W przypadku braku możliwości stawienia się w Sądzie swoją nieobecność należy usprawiedliwić. Nie ma potrzeby stawiania się w Sądzie, jeśli otrzymamy zawiadomienie o terminie posiedzenia.

W jaki sposób należy prawidłowo usprawiedliwić nieobecność na rozprawie?

W przypadku niemożności stawiennictwa na rozprawę należy złożyć przed terminem rozprawy pisemne usprawiedliwienie nieobecności, z podaniem przyczyny niestawiennictwa. W wyjątkowych wypadkach, jeśli nie ma możliwości pisemnego usprawiedliwienia, należy przed terminem rozprawy telefonicznie powiadomić sekretariat Wydziału Karnego o przyczynach niestawiennictwa. Z rozmowy telefonicznej pracownik sekretariatu sporządza notatkę urzędową, którą dołącza się do akt. Jeśli niestawiennictwo spowodowane jest chorobą, każda ze stron zobowiązana jest również do pisemnego usprawiedliwienia i dołączenia zaświadczenia lekarskiego wydanego przez uprawnionego lekarza sądowego. Lista lekarzy sądowych dostępna jest w sekretariacie Wydziału/BOI/stronie internetowej Sądu. W przypadku nieusprawiedliwionego niestawiennictwa Sąd może ukarać świadka karą pieniężną.

Co należy zrobić, aby uchylono karę porządkową nałożoną na świadka za nieusprawiedliwione niestawiennictwo na rozprawie?

W tym celu należy złożyć pisemne usprawiedliwienie wraz z prośbą o uchylenie kary w terminie 7 dni od daty otrzymania pisemnego zawiadomienia o jej nałożeniu.

Obrońca z urzędu w sprawach karnych.

Oskarżony, który nie ma obrońcy z wyboru, może składać wniosek o wyznaczenie obrońcy z urzędu. Musi w sposób należyty wykazać, że nie jest w stanie ponieść kosztów obrony z wyboru bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. Okoliczność pozostawania w trudnej sytuacji materialnej należy wykazać odpowiednimi dokumentami.

W postępowaniu karnym oskarżony musi mieć obrońcę, jeżeli:

- jest nieletni
- jest głuchy, niemy lub niewidomy
- zachodzi uzasadniona wątpliwość, co do jego poczytalności
- gdy sąd uzna to za niezbędne ze względu na okoliczności utrudniające obronę
- gdy w postępowaniu przed sądem okręgowym, jako sądem pierwszej instancji, oskarżonemu zarzucono zbrodnię lub gdy jest on pozbawiony wolności.

Czy można rozłożyć grzywnę na raty?

Grzywnę wymierzoną jako kara za przestępstwo opłaca się dopiero po otrzymaniu stosownego wezwania. Sąd wzywa skazanego do jej uiszczenia w terminie 30 dni, licząc od dnia otrzymania wezwania. W razie bezskutecznego upływu wyznaczonego terminu grzywnę ściąga się przymusowo w drodze egzekucji.

Istnieje możliwość złożenia wniosku o zastosowanie rat bądź odroczenie terminu płatności. Ważne jednak, aby złożyć go do sądu zanim upłynie wspomniany termin na uiszczenie płatności. Sąd może odroczyć wykonanie grzywny albo rozłożyć ją na raty na czas nieprzekraczający jednego roku. Jednak w przypadkach wyjątkowych może to nastąpić nawet na trzy lata.

Prywatny akt oskarżenia

Prywatny akt oskarżenia strona pokrzywdzona może wnieść do sądu osobiście (przesyłając pismo pocztą lub składając na biurze podawczym właściwego sądu), a także działając przez pełnomocnika. Akt oskarżenia powinien zawierać dane personalne oraz adresy oskarżyciela prywatnego, oskarżonego i ewentualnych świadków, a także datę i miejsce zdarzenia oraz uzasadnienie.

Jaka jest opłata od prywatnego aktu oskarżenia?

Zgodnie z Rozporządzeniem MS z dnia 28 maja 2003 r. w *sprawie wysokości zryczałtowanej równowartości wydatków w sprawach z oskarżenia prywatnego* wysokość opłaty ustalona została na kwotę 300 zł. Należność można uiścić przy wnoszeniu prywatnego aktu oskarżenia, ale także pod otrzymaniu wezwania do jej uiszczenia.

Co to jest system dozoru elektronicznego?

Dozór elektroniczny pozwala osobie skazanej na odbycie kary w warunkach wolnościowych, w miejscu jej zamieszkania, przy zastosowaniu systemów elektronicznych ograniczających jej swobodę poruszania się i zmiany miejsca pobytu. Polega to na założeniu na nogę (czasami na rękę) skazanego, niekrępującego nadajnika radiowego (podobnego do dużego zegarka) oraz montażu w miejscu zamieszkania urządzenia monitorującego. Osoba objęta dozorem w godzinach określonych przez sąd powinna znajdować się w miejscu zamieszkania, a o każdym naruszeniu zasad (harmonogramu) powiadamiany jest natychmiast sędzia i kurator zawodowy.

System dozoru elektronicznego pozwala, mimo pewnych ograniczeń, na prowadzenie w miarę normalnego życia osobistego, w szczególności na utrzymywanie więzi z rodziną, naukę i świadczenie pracy.

Kto może skorzystać z systemu dozoru elektronicznego?

Sąd może udzielić zezwolenia na odbycie kary w tym systemie osobom skazanym na karę pozbawienia wolności (w tym również osobom, wobec których orzeczono karę zastępczą za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe) nieprzekraczającą jednego roku, posiadającym miejsce stałego pobytu (nie musi to być miejsce zameldowania) oraz zgodę osób pełnoletnich wspólnie z nimi zamieszkujących. Należy pamiętać, że warunek jednego roku dotyczy również sumy dwóch lub więcej niepodlegających łączeniu kar pozbawienia wolności, które skazany ma odbyć kolejno.

Kto nie może zostać objęty systemem dozoru elektronicznego?

Zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego nie udziela się skazanemu w warunkach określonych w art. 64 § 2 Kodeksu karnego (recydywa wielokrotna). Systemem tym nie mogą być również objęte osoby, wobec których orzeczono karę aresztu lub zastępczą karę aresztu za wykroczenie, zastępczą karę pozbawienia wolności za wykroczenie skarbowe, karę porządkową lub środek przymusu skutkujący pozbawieniem wolności oraz osoby skazane na karę aresztu wojskowego.

Jaki organ udziela zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru elektronicznego?

Orzekanie, (czyli wydanie postanowienia) w przedmiocie udzielenia zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego należy do właściwości sądu penitencjarnego, w którego okręgu skazany przebywa. W przypadku pozytywnie rozpatrzonego wniosku, w sprawach związanych z wykonaniem postanowienia, właściwy jest sąd penitencjarny w okręgu, którego kara jest lub będzie wykonywana.

Kto może wystąpić z wnioskiem do sądu penitencjarnego?

Z wnioskiem o udzielenie skazanemu zezwolenia na odbycie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego może wystąpić do sądu penitencjarnego: skazany, jego obrońca, prokurator, sądowy kurator zawodowy, dyrektor zakładu karnego (gdy skazany przebywa w zakładzie karnym).

Środki odwoławcze

Na postanowienie sądu, odmawiające udzielenia zezwolenia na odbycie kary w systemie dozoru elektronicznego, przysługuje zażalenie do sądu odwoławczego. Ponowny wniosek skazanego lub jego obrońcy może być złożony po upływie 3 miesięcy.

Wymagane dokumenty

Wniosek o udzielenie zezwolenia na odbywanie kary w systemie dozoru elektronicznego wraz z uzasadnieniem składa się na piśmie. Do wniosku dołącza się zgodę osoby lub osób pełnoletnich wspólnie zamieszkujących ze skazanym w miejscu, gdzie będzie wykonywany dozór elektroniczny.

Podstawa prawna

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o wykonywaniu kary pozbawienia wolności poza zakładem karnym w systemie dozoru elektronicznego (t.j. Dz. U. z 2010 r., Nr 142, poz. 960 ze zm.).

JAKIE SĄ OPŁATY SADOWE W SPRAWACH GOSPODARCZYCH?

- I. Postępowanie uproszczone (w sprawach o roszczenia wynikające z umów, jeżeli wartość przedmiotu sporu nie przekracza 10.000 zł, a w sprawach o roszczenia wynikające z rękojmi, gwarancji jakości jeżeli wartość przedmiotu umowy nie przekracza tej kwoty).**

Przy wartości przedmiotu sporu lub wartości przedmiotu umowy (opłaty stałe)

1. Do 2 000 zł	30 zł
2. Ponad 2 000 zł do 5 000 zł	100 zł
3. Ponad 5 000 zł do 7 500 zł	250 zł
4. Ponad 7 500 zł	300 zł

Przy wartości przedmiotu sporu powyżej 10 000 zł w każdym postępowaniu obowiązuje cała opłata, tj. 5% od wartości przedmiotu sporu.

(zaokrąglona wzwyż do pełnego złotego)

II. Postępowanie nakazowe i upominawcze

1. Pozew w postępowaniu nakazowym	<i>1/4 części opłaty Nie mniej niż 30zł</i>
2. Pozew w postępowaniu upominawczym	<i>Cała opłata tj. 5% od wartości przedmiotu sporu, przy czym Sąd zwróci 3/4 uiszczonej opłaty po uprawomocnieniu się nakazu zapłaty</i>
3. Zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym	<i>3/4 części opłaty Nie mniej niż 30zł opłaca pozwany</i>

III. Zażalenie, apelacja, skarga o wznowienie postępowania, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, interwencja główna i uboczna, sprzeciw od wyroku zaocznego

1. Apelacja	<i>opłata taka sama jak od pisma wszczynającego postępowania (stała bądź stosunkowa)</i>
2. Zażalenie	<i>1/5 części opłaty</i>
2a. Zażalenie na postanowienie w przedmiocie: - oddalenia wniosku o wyłączenie sędziego, ławnika, biegłego lub tłumacza; - skazania na grzywnę strony, świadka, biegłego, tłumacza lub innej osoby oraz odmowy zwolnienia od grzywny; - przymusowego sprowadzenia lub aresztowania świadka oraz odmowy zwolnienia od przymusowego sprowadzenia; - wynagrodzenia i zwrotu kosztów poniesionych	<i>40 zł</i>

przez biegłego, tłumacza i kuratora; - należności świadka	
3. Skarga o wznowienie postępowania	<i>cała opłata</i>
4. Interwencja główna	<i>cała opłata</i>
5. Interwencja uboczna	<i>1/5 opłaty</i>
6. Sprzeciw od wyroku zaocznego	<i>połowa opłaty Nie mniej niż 30 zł</i>
	<i>opłata minimalna 30 zł jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej</i>

IV. Opłata kancelaryjna

Za każdą rozpoczętą stronę - poświadczonego odpisu, wypisu lub wyciągu, - odpisu orzeczenia wraz ze stwierdzeniem prawomocności - odpisu orzeczenia wraz ze stwierdzeniem wykonalności - zaświadczenia	<i>6 zł</i>
dokument jest sporządzony w języku obcym albo zawiera tabele	<i>pobiera się opłatę w wysokości podwójnej</i>